

Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne 2016. majandusaasta kohta

Tulenevalt riigivaraseaduse § 88 lõike 1 punktist 10 ja AS Eesti Raudtee põhikirja punktist 5.1. on AS-l Eesti Raudtee kui riigi äriühingul kohustus rakendada äriühingu juhtimisel Hea Ühingujuhtimise Tava (edaspidi HÜT) ning kirjeldada selle järgimist ühingujuhtimise aruandena majandusaasta aruande koosseisus.

Üldreeglina AS Eesti Raudtee järgib HÜT põhimõtteid mõningate eranditega, mida on ka kirjeldatud ja nimetatud mittejärgimise põhjus.

Üldkoosolek

Kuna 2016. aasta majandusaasta jooksul oli AS Eesti Raudtee ainuaktsionäriks Eesti Vabariik, siis pole vajadust käsitleda käesolevas aruandes HÜT-i ühe põhimõtte, milleks on - tagada aktsionäride võrdne kohtlemine - järgimist.

Vastavalt majandus- ja kommunikatsiooniministri 26.02.2013 käskkirjale nr 13-0079 „Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisel olevate riigi enamusosalusega äriühingute üldkoosolekute töökorra kinnitamine“ edastatakse korralise üldkoosoleku päevakord ja päevakorras olevate küsimuste osas otsuse vastuvõtmiseks vajalikud materjalid, sealhulgas kirjalik lühikokkuvõte vastava päevakorrapunkti kohta ja otsuse projekt ning nõukogu seisukoht ainuaktsionärile. Koosoleku toimumisaeg lepatakse kokku ainuaktsionäri esindajaga, kelleks on majandus- ja taristuminister.

2016. aastal toimunud korralisel üldkoosolekul osalesid lisaks osalust valitsevale ministrile nõukogu esimees, juhatuse esimees, juhatuse liige-finantsdirektor, Tehnilise Järelevalve Ameti peadirektor ja ministeeriumi ametnikud. Koosolekule esitati juhatuse esimehe aruanne, nõukogu esimehe aruanne nõukogu ja juhatuse tööst ja kontrollikeskkonnast. Juhatuse esimees, nõukogu esimees ja ainuaktsionäri esindaja esitasid oma ootused järgmise majandusaasta kohta. Korraline üldkoosolek kinnitas AS Eesti Raudtee 2015. aasta majandusaasta aruande. Kahjumi katmist arutati eraldiseisva teemana ja selle kohta võeti vastu eraldi otsus.

2015. aastal nõukogu poolt kinnitatud ja 2016. aastal täiendatud „Huvide konflikti vältimise korrast“ tulenevalt deklareerisid nõukogu ja juhatuse liikmed, hangetega seotud struktuuriüksuste juhid ja hankekomisjonide liikmed oma ärihuvid ja seotuse erinevate ühingutega, millega tagatakse töötajate korruptsiooniohu ennetamine.

Korruptsioonivastase strateegia väljatöötamiseks sõlmis AS Eesti Raudtee lepingu MTÜ-ga Korruptsioonivaba Eesti ning projekti edukaks rakendamiseks ja eesmärgi saavutamiseks moodustati töögrupp.

Välisaudiitor teostas majandusaasta aruande koostamise raames aktsiaseltsi nõukogu ja juhatuse liikmete ärihuvide kontrolli ning esitas kontrolli tulemustest ülevaate osalust valitsevale ministrile.

AS Eesti Raudtee 2016. aasta majandusaasta audiitoriks oli audiitorfirma PricewaterhouseCoopers AS, kes valiti üldkoosoleku otsusega, millega kinnitati ka auditi kogumaksumus. Audiitorteenuse lepingu põhitingimused (s.h tasu, lepingu kehtivus, ajakava ja tööülesanded) on nõukogu poolt heaks kiidetud.

Nõukogu

AS Eesti Raudtee põhikirja kohaselt koosneb nõukogu 4-8 liikmest. Vastavalt riigivaraseaduse § 81 lg 2 ja AS Eesti Raudtee põhikirja punktile 5.5.3 valib majandus- ja taristuminister pooled nõukogu liikmed ise ja pooled rahandusministri ettepanekul. Nõukogu liikmed valivad ainuaktsionäri otsusega nimetatud nõukogu liikmete hulgast nõukogu esimehe, kes korraldab nõukogu tööd. 2016. aastal oli nõukogu 4-5 liikmeline. Kuni 20.05.2016 kuulusid nõukogusse Raivo Vare (esimees), Aivar Sõerd, Urmas Sõõrumaa ja Ain Tatter. 20.05.2016 kutsus ainuaktsionär tagasi nõukogu liikme Aivar Sõerd'i ning nimetas uueks nõukogu liikmeks Tiit Riisalo. 21.08.2016 nimetas ainuaktsionär nõukogu liikmeks Priit Rohumaa ning 01.09.2016 kutsus ainuaktsionär tagasi nõukogu liikme kohalt Raivo Vare. Nõukogu otsusega valiti alates 14.09.2016 nõukogu esimeheks Priit Rohumaa.

Tulenevalt riigivaraseaduse §-st 80 valitakse nõukogu liikmeks isik, kes omab nõukogu liikme ülesannete täitmiseks vajalikke teadmisi ja kogemusi, arvestades äriühingu tegevus- ja finantsvaldkonda ning võimelisust tegutseda temalt oodatava hoolsusega ja tema ametikohale esitatavate nõuete kohaselt, lähtudes äriühingu eesmärkidest ja huvidest ning vajadusest tagada riigi kui aktsionäri huvide tõhus kaitse.

Vastavalt äriühingu põhikirjale ei valita juhtorgani liikmeks isikut, kelle süüline tegevus või tegevusetus on kaasa toonud isiku pankroti, on tekitanud kahju juriidilisele isikule, juriidilisele isikule antud tegevusloa kehtetuks tunnistamise, kellel on ärikeeld, keda on majandusalase, ametialase või varavastase kuriteo eest karistatud või kellel on aktsiaseltsiga seotud olulised ärihuvid.

Nõukogu pädevus on määratletud äriühingu põhikirjas. AS Eesti Raudtee nõukogu teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle, osaleb ettevõtte tegevuse planeerimise ja juhtimise korraldamisel ning otsustab igapäevase majandustegevuse raamest väljuvate tehingute tegemise. Nõukogu tegutseb iseseisvalt ning ettevõtte ja aktsionäri huvides.

Nõukogu peamiseks töövormiks on koosolek. 2016. aastal toimus 6 nõukogu koosolekut ja võeti vastu 6 otsust koosolekut kokku kutsumata. Üks nõukogu liige ei osalenud 3-l nõukogu koosolekul, ülejäänud nõukogu liikmed võtsid osa kõikidest koosolekutest. Kirja teel hääletamisel osalesid kõik nõukogu liikmed.

Nõukogu koosolekutel kuulati ära juhatuse aruanded ettevõtte finantsseisundist ja äristrateegiast. Juhatas informeeris nõukogu kõigist olulistest asjaoludest ja tehingutest maksumusega üle 150 000 euro ning küsis nõukogult nõusolekut tehingute tegemiseks, mille ühekordne või aastane maksumus ületas 400 000 eurot.

Nõukogu päevakord ja materjalid saadetakse nõukogu liikmetele 7 tööpäeva enne koosoleku toimumist, mis annab nõukogu liikmele piisavalt aega oma seisukoha kujundamiseks koosolekul otsustamisele tulevates küsimustes.

Nõukogu on moodustanud auditikomitee ja ohutuskomitee.

Nõukogu poolt moodustatud 3-liikmelise auditikomitee ülesandeks on osaleda nõukogu nõustava organina järelevalve teostamisega seotud küsimustes, s.h jälgida ja analüüsida rahandusinformatsiooni töötlemist, riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust, raamatupidamise

aastaaruande ja audiitorkontrolli protsessi, vandeaudiitori sõltumatust ja tegevuse vastavust nõuetele.

Kuni 01.07.2016. aastal kuulusid auditikomitee koosseisu Kuldar Ojang (esimees), Jaak Annus ja Raivo Vare. 01.07.2016 vabastas nõukogu Kuldar Ojangu auditikomitee liikme kohustustest ja valis auditikomitee liikmeks Roman Laidineni. 25.07.2016 otsustas auditikomitee valida auditikomitee esimeheks Jaak Annuse. 14.09.2016 vabastas nõukogu auditikomitee liikme kohustustest Raivo Vare ja valis auditikomitee liikmeks Priit Rohumaa.

Nõukogu poolt moodustatud 3-4 liikmelise ohutuskomitee ülesandeks on osaleda nõukogu nõustava organina ohutusalase järelevalve teostamisega seotud küsimustes raudtee eripärast lähtudes. Ohutuse tagamine on üks tähtsamaid küsimusi Eesti Raudtee igapäevases tegevuses, et vältida liiklusohutlikke situatsioone ning hädalukordi, kindlustada ohutu infrastruktuuri kasutusele andmine ja liikluse korraldamine lepingulistele raudteeveo-ettevõtjatele, samuti ohutuse tagamine oma töötajatele ja üldsusele. Kuni 07.03.2016 kuulusid ohutuskomitee koosseisu Tamo Vahemets (esimees), Anvar Salomets ja Alo Tammsalu. Nõukogu 16.03.2016 otsusega kutsuti alates 07.03.2016 ohutuskomitee liikme kohalt tagasi Anvar Salomets, kelle asemel valiti ohutuskomitee liikmeks Heigo Saare ning alates 28.03.2016 kutsuti ohutuskomitee liikme kohalt tagasi Alo Tammsalu, kelle asemel valiti ohutuskomitee liikmeks Tauno Suurkivi.

Ainuaktsionär on kehtestanud nõukogu liikmete tasude määrad ja tasustamise korra, kusjuures nõukogu esimehele makstakse suuremat tasu. Nõukogu liikmetele, kes nõukogu koosolekul ei osalenud, nõukogu koosoleku toimumise kuu eest tasu ei maksta. Tasustamiskorra kohaselt makstakse täiendavat tasu auditikomitee ja ohutuskomitee liikmeteks olevatele nõukogu liikmetele nimetatud komiteede koosolekutel osalemise eest 25% nõukogu liikme tasust. Nõukogu liikmetele lahkumishüvist ei maksta.

Nõukogu liikmed väldivad huvide konflikti tekkimist oma tegevuses, ega kasuta äriühingule tehtud ärilisi pakkumisi isiklikes huvides ning lähtuvad oma tegevuses ettevõtte ja Eesti riigi kui omaniku huvidest. Nõukogu liikmed peavad rangelt kinni konkurentsikeelust ega osale ettevõtluses äriühinguga samal tegevusalal.

Juhatus

AS Eesti Raudtee juhatus esindab ja juhib ettevõtte igapäevast majandustegevust iseseisvalt kooskõlas seaduste ja põhikirja nõuetega. Juhatus tegutseb majanduslikult kõige otstarbekamal viisil, et tagada äriühingu jätkusuutlik areng vastavalt seatud eesmärkidele. Juhatus tagab kehtivate õigusaktide täitmise ettevõtte poolt ning korraldab kontrolli ja aruandlust. Tulenevalt põhikirja punktist 6 võib aktsiaseltsi kõigis õigustoimingutes esindada juhatuses esimees üksinda ja teised juhatuses liikmed kahekesi ühiselt.

Juhatuses liikmete vastutusvaldkonnad on piiritletud ning tööülesanded ja vastutus on kirjeldatud juhatuses liikmetega sõlmitud lepingutes.

Juhatuses esimees juhib ja esindab äriühingut tegevjuhina ning korraldab juhatuses tööd. 2016. aastal oli AS Eesti Raudtee juhatuses esimeheks Sulev Loo. 2016. aastal kuulusid juhatusse veel Toomas Virro, kes korraldab äriühingu igapäevast juhtimist ja äritegevust finantsdirektorina ning Sergei Fedorenko, kes täitis AS Eesti Raudtee juhatuses liikme ülesandeid liiklusdirektorina.

AS Eesti Raudtee täidab HÜT punkti 2.2.2 ning juhatusel liikmed ei kuulu rohkem kui kahe äriühingu juhatusse ega ole teise äriühingu nõukogu esimeheks.

Juhatusel liikmed ei tegutse ettevõtluses äriühinguga samal tegevusalal ega tegele muude tööülesannetega juhatusel liikme kohustuste täitmise kõrval.

Juhatusel liikmete tasumäärad ja lahkumishüvitised sisalduvad juhatusel liikmetega sõlmitud lepingutes, mis on nõukogu poolt läbi arutatud ja kinnitatud. Lahkumishüvitist makstakse juhatusel liikmele vaid juhul, kui ta kutsutakse tagasi nõukogu poolt enne tema ametiaja lõppu ning talle makstav hüvitis ei ületa juhatusel liikme kolme kuu tasu. Juhatusel liikmele ei maksta lahkumishüvitist, kui ta kutsutakse juhatusel tagasi mõjuval põhjusel, kui ta on rikkunud seadust, põhikirja või juhatusel liikme lepingut või pole täitnud oma kohustusi.

Juhatusel liikmetele täiendava tasu määramisel lähtub nõukogu äriühingu finantsnäitajatest, arvestades juhatusel liikme töö tulemuslikkust ja isiklikku panust aktsionäri püstitatud finants- ja tegevuseesmärkide saavutamisel. Majandusaasta jooksul makstava täiendava tasu suurus kokku ei või ületada juhatusel liikmele makstud nelja kuu tasu. Vastavalt nõukogu otsusele premeeriti 2016. aastal juhatusel liiget Sergei Fedorenkot kahekordse keskmise kuutasu suurusel summas ja juhatusel liiget Toomas Virrot kolmekordse keskmise kuutasu suurusel summas.

Tulenevalt AS Eesti Raudtee põhikirja punktist 5.5.6 otsustab nõukogu juhatusel liikmetega tehingute tegemise ja määrab tehingute tingimused, samuti õigusvaidluste pidamise juhatusel liikmetega. Tehingu tegemiseks ja õigusvaidluse pidamiseks määrab nõukogu aktsiaseltsi esindaja. 2016. aastal tehinguid juhatusel liikme või tema lähedase või temaga seotud isiku ja äriühingu vahel ei toimunud.

Äriühingu juhatusel liikmed ega töötajad ei nõua ega võta isiklikul eesmärgil kolmandatelt isikutelt seoses oma tööga vastu raha ega teisi hüvesid ega tee kolmandatele isikutele õigusvastaseid või põhjendamatuid soodustusi äriühingu nimel. Vastavalt kehtivatele Eesti Raudtee töökorralduse reeglitele ei ole töötajal lubatud töötada tööandja konkurentide juures, aga ka AS-le Eesti Raudtee teenust osutavas või kaupu müüvas äriühingus, samuti kuuluda selliste äriühingute juhtorganitesse.

Teabe avaldamine

AS Eesti Raudtee avaldab oma veebilehel informatsiooni aktsionäri ja nõukogu koosseisu kohta ning nõukogu poolt moodustatud auditikomitee ja ohutuskomitee koosseisu ja ülesannete kohta, aga ka juhatusel koosseisu.

Lisaks sellele avaldatakse veebilehel Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne, äriühingu põhikiri, informatsioon makstud toetustest ja annetustest, andmed audiitori kohta, majandusaasta aruanded ning hankeplaan.

Veebilehel ei avaldata teavet üldkoosoleku toimumise kohta ega muid üldkoosolekuga seotud andmeid, kuna äriühingul on vaid üks aktsionär, kellele edastatakse koos üldkoosoleku kokkukutsumise teatega ka päevakorras olevate küsimuste osas otsuste vastuvõtmiseks vajalikud materjalid.

Finantsaruandlus ja auditeerimine

AS Eesti Raudtee koostab finantsaruanded vastavalt Euroopa Liidus kehtivatele rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele.

Juhatuse koostatud 2016. majandusaasta aruannet auditeerib audiitorfirma AS PricewaterhouseCoopers.